

Uitgenodigd zijn we hier in de naam van de Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.

Openingswoord

Van harte welkom bij deze woord- en communieviering op de 32^e zondag door het jaar, waarin wij namens u mogen voorgaan. Vorige week hebben we Allerheiligen en Allerzielen gevierd. In het hele land hebben mensen een kaarsje opgestoken om hun dierbaren te herdenken. Dat moment dragen we nog een tijd met ons mee. Het is een ontwapenend ritueel in deze donkere tijd van het jaar: het licht dat troost en verbindt. Dat sterker is dan het duister, zo zongen we ook in het openingslied.

We naderen ook het einde van het kerkelijk jaar. Vandaag en de komende zondagen, nodigt de liturgie uit om ons te bezinnen over een aantal levensvragen. De viering van vandaag gaat over leven na de dood. Geloven we in verrijzenis en het hiernamaals? Zo ja, hoe zal het dan zijn? Zien we onze geliefden terug? En de eeuwigheid? Hoe is het daar? We kunnen er immers niet uitstappen. Menselijke vragen. In een van de lezingen krijgt Jezus die vraag ook voorgelegd. Hij nodigt ons uit om alledaagse woorden en beelden los te laten. En om ontvankelijk te worden voor een andere laag in ons bestaan.

Stellen we ons daar nu voor open, en maken we het een ogenblik stil in onszelf. Vragen we elkaar en God zingend om ontferming voor waar we fouten maken.

Overweging

2 Makkabeeën 7: 1-2, 9-4; Lucas 20: 27-38

Een moeder en haar zeven zonen. Een vrouw en haar zeven echtgenoten. En allen sterven. De moeder en haar zeven zonen sterven vanuit het geloof in de verrijzenis. Het sterven van de echtgenote en de zeven broers wordt door strenge schriftgeleerden verteld om te laten zien dat geloven in een leven na de dood nutteloos is. Twee uitersten. Een leven na de dood: hoe moeten we daarover nadenken? Als er niets is, dan ben je snel uitgepraat. En als het er wel iets is, dan lijkt je er niet over te kunnen spreken, dus dan is het beter om erover te zwijgen.

Maar de lezingen van vandaag reiken ons iets aan. In de eerste lezing hoorden we over de Makkabeeën, felle strijders tegen de (Griekse) overheersers die hun Joodse wetten ontkenden. In die context van strijd wordt over de broers en hun moeder verhaald. Zij zijn trouw aan de regels van hun geloof en weigeren om onrein varkensvlees te eten. Zij worden op gruwelijke wijze afgeslacht. Maar door hun rotsvast vertrouwen zijn ze ervan overtuigd opgewekt te worden tot nieuw leven.

In de lezing uit het Evangelie horen we een soort anti-parabel, waarin de Sadduceeërs een leven na de dood ter discussie stellen. Aan de hand van een Joods voorschrift (het zwagerhuwelijk) redeneren zij naar de nuchtere werkelijkheid toe. Tot in het

absurde. De vrouw is weduwe van alle zeven broers. Wiens echtgenote is zij dan na de dood, zo vragen zij aan Jezus? Van de eerste broer? De tweede? De derde? Of moet ze zich aan de zeven broers tegelijk geven? Onmogelijk en onwenselijk, zo'n leven na de dood. Maar Jezus zegt: Wanneer je zo denkt, dan zit je op een verkeerd spoor! Gene zijde, dat is een andere wereld. Die kan niet in onze aardse beelden en woorden gevangen worden. Hij zegt: "De kinderen van deze wereld huwen, maar zij die opstaan uit de doden huwen niet. Als kinderen van de opstanding zijn zij als engelen, als kinderen van God".

Wij mensen hebben de neiging om meer te willen weten dan in ons vermogen ligt. We willen begrijpen en redeneren. En dat doen we met onze begrensde 'aardse' vragen en argumenten. Maar de dood is een grens waarachter we niet kunnen kijken. We kunnen hem misschien wel een beetje verzachten. Om te proeven dat Gods liefde verder reikt dan de grens van het aardse leven. Dat er een diepere kracht is die door ons heen kan leven, die we 'eeuwig' kunnen noemen. Die er was bij onze voorvaders (de lezing noemt het de God, van Abraham, van Isaak, van Jakob), die er is bij ons, en er zal zijn bij degenen na ons. En waardoor je op het eeuwige - de Eeuwige - kunt vertrouwen. Want Hij blijft verbonden met mensen.

Mensen die echt vertrouwen kunnen krachtig zijn, zoals de moeder en haar zonen. Het vertrouwen geeft dan richting, schenkt leven. Misschien ontwaakt vertrouwen geleidelijk; doordat er verlies en donkere momenten zijn in een leven, maar tegelijkertijd veel liefde en goedheid wordt ervaren. Dat maakt dat je op weg blijft gaan, kunt leven op de golven van het bestaan, durft te vertrouwen dat het goed komt. Benedictus in de 6^e eeuw noemt zijn levensregel 'Een regel voor beginners'. We blijven ons leven lang beginners, gaan vertrouwend op weg met onze onvolmaaktheden, omdat we ons weten opgenomen in een groter verbond van leven. En dat reikt verder dan de grenzen van dit aards bestaan.

Op weg gaan, ervaren dat leven en dood, licht en duister, hand in hand gaan. Dat is misschien wat opwekking tot nieuw leven is. Zoals een boom in de late herfst. Die elk jaar weer meebeweegt, en een rustige langdurige ademing heeft. Die haar blad verliest, maar tegelijkertijd haar zware takken naar beneden buigt om de vruchten te tonen in haar opengesprongen bolsters. Ook hier kunnen we geen vat op krijgen, maar wel liefdevol omarmen. En een glimp opvangen van de hemel, door het kleurige bladerdak van ons leven. We zongen het ook in de tussenzang: "Wie door God zelf is aangeraakt, is als een boom die aan het water staat".

Er is veel muziek geschreven over leven en dood, er worden prachtige liedjes gezongen over afscheid nemen, en telkens klinkt de hoop en het vertrouwen dat het voor eeuwig goed zal gaan met een overleden geliefde. Omdat licht sterker is dan duister. Wat ons leven betekent in het licht van die eeuwigheid, het is iets waar we nauwelijks over kunnen spreken. En wanneer we er niet over kunnen spreken, laten we er dan over zingen. Telkens weer.

Cecile Kuijpers

10/11/2019

Voorbeden

Eeuwige,
U bent een God van levenden, en met ons begaan,

We bidden voor een wereld
waar ieders geloof wordt gerespecteerd.
Dat er ruimte is
voor een verscheidenheid aan opvattingen
over leven en dood.

Laat ons zingend bidden

We bidden voor mensen
die hun levenskracht verliezen.
Dat zij op hun weg anderen tegenkomen
die hen weer doen opstaan,
en laten proeven van de vrucht van liefde.

Laat ons zingend bidden

We vragen, geef ons een diepere kracht
die door ons heen kan leven.
Dat we daaruit kunnen putten
wanneer we op weg gaan,
in het spoor van hen die ons voorgingen.

Laat ons zingend bidden